

Antal han vilde fastsætte, naar man tænker sig en Familie eller et Egteskab, der nyligt var stiftet, og hvor det altsaa er let at forstaae, at Beboernes Antal kan blive forøget. Jeg kan derfor heller ikke see, hvorfor den Forpligtelse, som paahviler Fæsteren til ikke at tage Inderster tilhuse, ikke skulde kunne hæves paa en ganske almindelig Maade, og hvorfor man skulde ansee det for nødvendigt at blive staaende ved Lovforslaget.

Ordføreren: Den sidste ærede Taler har ytret, at ingen Contract var mindre fri end den mellem Fæster og Godseier; jeg skal tillade mig at modsige ham, og det forekommer mig underligt, at han vil debitere dette, uden at give mindste Bevis for Sætningens Sandhed. Jeg troer, at denne Contract er saa fri, som nogen. Den ærede Landssthingsmand har ytret, at der er stor Forskel paa Fæstecontracter og Leiecontracter; hertil maa jeg bemærke, at der netop i det Amendement, der er stillet af den ærede Landssthingsmand for 2den Valgkreds, ere netop Leiecontracter indbefattede. Følgen af, at Forsamlingen antager dette Forslag, vilde blive, at enhver Mand, der overdrager en Anden en Bygning til Brug, paa hvilketomhelst Vilkaar det end maatte være, der ikke vilde kunne bestemme, hvortil Bygningen skal bruges. Det maa staa vedkommende Bruger frit for at anvende den til Beboelse for Familier, uden at det er Eieren tilladt at forhindre det. Naar man vil udelukke Leierne af Forslaget, i hvilken Retning der er stillet et andet Amendement, da er det jo ganske vist, hvilket jeg ogsaa før tillod mig at bemærke, at det er et mindre paafaldende Indgreb i Dispositionsretten over Eiendommene, eftersom Bygningerne ved Fæstet overlades paa Livstid; men det maa erindres, at den langt overveiende Deel af Bygningerne paa Landet skulde overdrages i Fæste. Jeg mener altsaa, at det dog vilde være et meget bebyrdende Indgreb i Contractsfriheden, naar man ikke skulde kunne forbeholde sig i Contracterne, hvorefter man overdrager Bygningen i livsvarigt Brug, at den ikke skulde anvendes anderledes, end efter deres Bestemmelse. Jeg troer, at den ærede Secretair feiler Meget, naar han ikke antager, at Eieren, fordi han

skal overdrage en Fæstegaard paa Livstid, skulde have Interesse af, at den ikke bliver anvendt til andet Brug, end det, hvortil den er bestemt. Jeg skal gjentagende advare imod at slutte fra enkelte Tilfælde til det Almindelige. Jeg har tilladt mig at gøre opmærksom paa, at det, hvorfor man har hørt meest imod Forbudet mod at tage Inderster tilhuse, er det, at det derved kan forbydes Fattige at kunne nedfætte sig, hvor de bedst kunne ernære sig. Hvis imidlertid § 5 gaaer igjennem, da kunne de Personer, der ere i den Omstændighed, at de let kunne falde det Offentlige til Byrde, faae Bopæl; naar de tilveiebringe Forstanderskabets Bevis derved. Der blive altsaa kun tilbage saadanne Personer, der ikke er i den Stilling, at de kunne antages at ville komme Communen til Byrde, og som altsaa ikke ere Trængende. Nu spørger jeg, hvorledes skulde da en Godseier finde paa at modsætte sig, at dygtige Arbeidsfolk eller Forretningsmand, som f. Ex. en Løge eller Dyrsløge, kunne nedfætte sig paa hans Gods? Skulde da en Godseier være saa urimelig, at han vilde handle imod sin egen og sit Godses Interesse? Skjøndt jeg ikke troer, at der gives saadanne Godseiere, saa troer jeg dog, at, om der skulde findes saa urimeligt et Menneske, at man derfor ikke skulde bebyrde Contractsfriheden med et efter min Formening høist trykkende Baand.

Ordføreren: I Anledning af den til mig fra næstsidste Taler rettede Bemærkning, skal jeg tillade mig med nogle saa Ord at anføre, at det meget let vil kunne fastsættes i Contracten, at Leieren for enhver til hans egen Huusstand ikke hørende Person, som han indtager i Huset, skal erlægge en bestemt forhøjet Leieafgift.

Besvarelse: Jeg vil til det af den ærede Ordfører Ytrede blot tillade mig at bemærke, at det maa vistnok grunde sig paa en Misforstaaelse, eller ogsaa maa jeg have udtalt mig meget uheldigt, dersom den ærede Ordfører ikke skulde være enig med mig i, at Contracten mellem Eier og Fæster i den Betydning, at de ikke kunne indgaae denne Contract paa hvilken Maade og paa hvilke Betingelser de selv synes, ingenlunde er fri, og det er det, som jeg har villet ytre.

Ordføreren: Jeg kan dertil svare, at i